

Náš Beseda

BISON, OKLA., 4. listopadu 1919. — Čtená redakce "Pokroku"! Nejprve přeji vám mnoho zdraví a hodně nových odběratelů. Jsem toho náhledu, že by se měl každý z nich přičinit a získati vám aspoň jednoho nového předplatitele. Každý z nás máme přátele a dobré známé a tím více odběratelů, je tím více zpráv a tím také se spíše dozvíme, jak se k vám máme. Proto, přátelé, jen s kuráží do toho a jsem jist, že všichni budeme výsledkem potěšení. A aby váš plán opodstatnil, tu vám zasílám za jednoho mnou zřeknu se nového odběratele předplatného, jakož i za sebe poslední předplatné na celý rok "Pokrok". Mimo to zasílám \$2.00 jako příspěvek na Ženskou ústulnu širotků v Brně. — A nyní něco o tom počasí, jež jest zde deštivé, se to ale nás ještě žádný úraz neuvstřívil, tak že různé květiny jsou v květu a vše se krásně zelená. Ani v létě ta příroda tak pěkně nevyhlížela, jelikož panovalo zde značné sucho. Jsem v tomto ohledu již dosti dlouho nadsil, však ještě nikdy nebylo tu v tomto čase bez mrazu, ačkoliv doufám, že dlouho bez něho to již neprotvá. Pan Jos. Věšek odejel se svým synem do Nebrasky, aby doprovázel drahou svoji máti ke poslednímu odpočinku. Při této příležitosti vyslovujeme rodině přátele Věška nejupřímnější soustrast! — Přítomně není zde nic tak důležitě nového, však jakmile se něčeho dočím, co by mohlo čtenáře zajímat, ihned o tom zprávu vám k otištění zašlu. Se srdečným pozdravem na čtenáře i spanilé čtenářky, znamenám se v ústí. — Jakub Příbyl.

Čtený přáteli! Přijměte naše díky za zaslání předplatného za sebe i p. Tábořského, jakož i za příspěvek pro širotky v brněnské ústulně. Kez by vašeho příkladu šlechetnosti bylo hodně následováno. Vděčnost nevinných širotků může vám být tou nejlepší odměnou za slechetný váš čin. Příspěvek svůj naleznete zároveň kvitovaný ve sbírce pro tento zásluhný účel. Vděčíme vám za laskavou ochotu v zájmu rozšíření kruhu našich čtenářů a i v tom případě jest přínos, by vaši výzvy bylo uposlechnuto. Bude nás a zvláště čtenáře naše čtenáře těšiti, když častěji zašlete nám k otištění zprávy z vašeho okolí.

TOPEKA, KANS. — Čt. red. "Pokroku"! — Dovolil jsem si v minulém dopise nějakou poznámku o uhelném strajku. Laik v té věci, jako já, odkázaný na noviny, nutně jest omezen v znalosti situace, ale dotýká se nás to všech, tak že úvaha o tom je přirozená. Ať už si ušel magnáti též nepoměrnou cenu na tuně uhlí, přečte i tak zůstává otázka — koho ti uhelní baroni okrádají: zda dělníka, co uhlí dobývá, aneb dělníka jiného, jemuž se uhlí prodává? Dělník, co uhlí dobývá, strajkuje, ale co si má počít dělník, jenž uhlí kupuje? Nechci lakomství uhelných společností v ničím zastávat, ale zároveň nemohu nevidět, že, když dělníci jejich budou žít jednak neoprávněně obvinění, a jednak nepřiměřené požadavky, bude to neštěstím pro celou zemi i pro ně. — Předně, bývaly uhelné strajky v jara, kdy obyčejně společnosti značně umenšily ve výrobě uhlí. Dělníci je vinili, že to dělají zámyslně, aby se zvedla cena uhlí, zapominajíce, že těžba uhlí nemůže předcházet spotřebě a že se spotřebou uhlí, jež na léto značně poklesne, musí se nutně snížit i těžba. Uhlí na váhu tuny za všech výstředků země jest nejdražší. Nálkad se složením tuny uhlí a zas jej naložením byl by téměř tak velký, jako na původní dobytí. Z toho patrně, že se nemůže uhlí dobývat do zálohy, nýbrž jen tak, když dobyté může se naložit přímo na káry a se odeslat tam, odkud přímo bylo objednáno. Za tímto nezaručeným obviněním společnosti jde též téměř nemožný požadavek dělníků, který více nám na první pohled zdá se spravedlivý, ale je přece nemožný. Krásně ku příkladu by to měl farmer, kdyby si mohl tak rozdělit tak, aby vždy měl stejnou práci, jak rád by něco z

te práce ve žni nechal si na zimu, když není tak na kvap. Ale ne jde to! Jak žně začnou, farmer je vzhůru a 3. hod. ráno a jde spát v devět nebo deset hodin večer. Má hem dne strávil na nohách a většinou na horkém slunci patnáct hodin, sednuv si jen k jídlu třikrát a v poledne chvíli poseďev. A to farmerovi trvá, dokud obilí neposkéká, nesostojí a nevymlátí. Což aby on strajkoval a řekl, že nebude na tom horkém slunci více, než šest hodin denně! — Uhlokop strajkuje o stálejší práci a proto ji chce omezit na 6 hodin denně a pět dní v týdnu. Na první pohled jsem myslel, že je to rozumný a moudrý požadavek. Mělo by to být dost strávit šest hodin denně pod zemí. Ale mělo by to také být dost pro farmera strávit 6 hodin jen denně na horkém slunci ve žni. Nemělo by to možné tak omezit hodiny na farmera, není to možné je tak omezit při dolování uhlí. Když se farmerovi nahromadí práce, musí být na nohách, jak dlouho může, až jí udělá a oddechne si, až požadavky práce jsou méně nezbytné. Tak ten, kdo doluje měkké uhlí, musí být ochoten dělat více hodin denně, když objednávky uhlí se nahromadí, a být též spokojen, když práce není nedostatkem objednávek. Farmer často trne, když by rád šel do pole a ono po čtrnáct dní práci a on nemůže v poli ani hnout! Možná, kdyby mohl, že by vinu za to také dal nějaké společnosti! Ale nejde to. ... Chyba s havíři mnohými je ta, že jiným nemohou, ba nechtí být, nežli havíři. Kdyby mnozí z nich si zvykli na léto havířství zanechat a pracovat za skromnější plat na venkově, měli by stále dost práce — v zimě v uhelných dolech, v létě na venkově. Ale oni chtějí být jen havíři a syny své učí, aby zase byli jen havíři. A když se jich zmuoží, že uemají všichni dost práce, chtějí méně hodin denně a větší plat na hodinu, aby mohli vyjít, když na životních potřebách ceny stouprdy. Už je tomu rok, co bylo podepsáno příměří. Mnoho ale myšl po většinu toho času bylo ve Francii; tady dělné síly málo a výdělky dobré. Proč uhlokopové zůstávali při té práci, když jim nevynášá a proč nešli do práce jinde, když ji bylo dost? A když chtěl strajkovat, proč tak činí na zimu, když je před nimi v dolech práce dost a když zmenšení i dost malé těžby uhlí přivede miliony chudých lidí po Spojených Státech do velkého utrpení? Chť dá ránu boháčů a zasazují ji zatím chudému. Uhlokop by se asi vymlouval, že je mu těžko měnit zaměstnání, že je zvyklý dělat hluboko pod zemí, kde teplota je stejnoměrná a že nemůže snést horko léta a zimu zimy. Ale kdyby práci měnil s jara, kdy už není velká zima a ještě ne velké teplo, pomalu by přibývajícím teplem zvykl. A když by to dělal rok, po roce nedělalo by mu to žádných obtíží. A nejen to. Když tedy není práce v dolech pravidelná, každý usazený uhlokop měl by hledět mít nějaký kousek půdy a když je v létě málo práce v dole, dělat v zahradě a tak by práci na venku ani neodvykl u měl by kousek živobytí ze své zahrádky. Také konečně, když považíme, jak nebezpečné a nepohodlné je zaměstnání brzdářů při nákladním vlaku, od horka slunce, větrové a dešťové bouře, do prudkých mrazivých větrů a sněhových plískaních v zimě, může se nám zdát zaměstnání uhlokopů pohodlné proti tomu. Ono není žádné zaměstnání na zemi rájem. Všude je pot a práce. Jakýsi mladík odtěl na kazatelnu radu; aby mu poradil nějaké lehké zaměstnání. Kazatel mu odpověděl, aby si vykopal jámu na šest stop dlouhou, dvě stopy širokou a za na pět stop hlubokou a do ní aby si lehl; tam že bude mít lehké zaměstnání. Šel, že to zaměstnání, dané člověku, aby v poku tváři dobýval si chléb, dá se učinit pohodlným, svádí lidi ku strajku o kratší hodiny a více platu. Ale ať ten plat se měl jedním, dvěma, pěti nebo deseti dolary denně, průměrný dělník musí výstředkem své práce vyrovnat všecko tu práci, již to vyžaduje vydobyt jeho chléb jeho oděv jeho bydliště a ostatky země. Jestli práce jeho ty těžké práce nevyrovná, nebude se moci těšit na více, než co pra-

vi vlastní může vyrovnat. Když havíř chce koupit pár střeveň, musí práci svou vyrovnat práci následujících prostředkovatelů. Práci rolníka s dobytčím, z něhož je kůže; práci obchodníka s dobytčím; práci dráhy s převozním kusu dobytka k jatkům; práci jateční se stahováním kůže; práci velkoobchodu se syrovou kůží; práci koželuha s kůží; práci velkoobchodníka s kůžími; práci dovozného kůže sem i tam; práci v dílně na střevece; práci zase na dráze odesláním střevečů; práci obchodníka se střevečů; práci jeho klerka. Tak práce za střevece musí se vyrovnat práci nejméně dvanácti prostředkovatelů a havíř je zkrácen jen tak, jestli jeho práce na hodinu a dle objemu převyšuje práci a čas těchto dvanácti prostředkovatelů, kteří pomohli střeveči zhotovit a dodat havíři. Jestli všichni tito měli za svůj čas lépe zapláceno, nežli havíř, platí za střevece více než by měl; možná ale, že zrovna farmer na prvním místě nedostal tolik za dobytče, co měl a tudíž může na tom být háře, nežli havíř, který za střevece dobře zaplatil. Ale na každý pád je patrné, že, když člověk chce pár střevečů i kdyby poměry byly ideální, musí by zaplatit slušnou cenu, když z toho tuetu prostředkovatelů každý z nich co dělník měl by slušný plat. Uhlokop je bit jen v tom pádu, že plat za práci jeho nestoupnul tak, jako stoupnul dělníků jiných, ale on mohl jít jinam dávno a dostat ten lepší plat, kdyby byl chtěl. Tak myslím, že se měl rozmyslet, než teď na zimu strajkoval. Jan Rundus.

Amerikanizace
(F. L. G. I. S.)
Informační úřadovna pro cizojazyčné časopisy vydala zprávu, v níž se pojednává o různých národnostech ve Spojených Státech. Pořádáme u výtahu poznámky o jednotlivých národnostech, a naší však zprávu celou.
Maňáci rozhodli se vypraviti nějaké drama, jako ukázkou charakteristické fáze z Amerického života. —
Látvinec. — Mezi dělnictvem tohoto národa hlavně v Chicagu a Pennsylvanii jest silné hnutí čeliti výstřednímu radikálnímu. Hlásí se hromadně o "první listy", chtějí rozšířit Amerického ducha doma.
Poletí ve svých střediskách v Massachusetts pracují silně k asimilaci. Vádcové tohoto hnutí jsou prv vzdělání Poláci, kteří navštěvovali americké university.
Italové jedou domů vyměnit americké peníze, kde valuta poklesla, tak že dostanou 10 lir za dolar proti pěti v normální době. Mnozí z nich už přijel zpět, neb jest v Itálii drahé.
Němci ve Spojených Státech zdají větší znalost amerických institucí. Spis "Co je Amerika" od Edw. Alswortha Rosse byl otištěn ve 28 číslech.
Čechoslováci jsou vděční Spojeným Státům za pomoc. — "Zajímavou ukázkou ocenění americké práce pro Čechoslováky, vykonané Spojenými Státy při zajištění neovislosti nové Československé Republiky, byla veřejně navštěvovaná výstava, která uspořádána byla na veřejném náměstí v Praze. Výstava pozůstávala z výtisků plakátů,

Peníze do československa

— zasílá —

UNION STATE BANKA, největší česká banka mezi Chicagem a San Franciskem, a vůbec do všech zemí evropských. Každým dnem odesíláme velké sumy peněz a to vždy za nejnižší sazby (kurs) evropských peněz. Můžeme poskytnouti ty nejlepší výhody, ježto máme spojení s těmi nejlepšími bankami v New Yorku, Československu a ve všech velkých městech evropských.

Přeje-li si zaslati peníze svým přátelům do vlasti, navštivte nás, zajistíme vám nejlepší výhody a vzornou obsluhu a ušetříte peníze v každém případě.

Naši čestní úředníci vždy vás ochotně obslouží a poskytnou vám rady, týkající se sazby peněžní a bankovního obchodu.

Vždy vám službována,

Union State Bank

16. A DODGE ULICE, OMAHA, NEB.

F. C. HORÁČEK, President. L. M. MIELENZ, kasír.
JAK. HORÁČEK, Vice Pres. EMIL KAVALEC, výp. kasír

JSOU dva pádné důvody, proč Republic používatelé nejsou často dotucováni docela ani zkoušet některý jiný ráf.

Jedním z důvodů jest, že naše Prodiun guma skutečně způsobí, že Republic ráfy déle vydrží.

Druhým jest pozoruhodná nesmekavá vlastnost Staggard gumového povrchu.

Plná délka při nejmenším trech těchto Staggard studs nepřetržitě zachycuje se cesty s pravou nesmekavou pevností, a nejméně ale odporem na pohyb v jízdě.

Na suché nebo mokré cestě, drží se jako silou hnaný řemen, přece však se třením, na nejnižší stupň zmenšeným.

Výsledek těchto dvou — Prodiun guma a Staggard povrch ráfu — jest delší, hlubší, levnější milovně, jež činí každého používatele Republic neúnavným přívržencem Republic ráfů.

Kopáč Bratři

— dodavatelé. —

HLAVNÍ URADOVNA: OMAHA, NEBR.

POBOČKY: NORFOLK, COLUMBUS, SCHUYLER, DAVID CITY, NEBR.

REPUBLIC TIRES

With STAGGARD Studs